

منصور ہاشمی خراسانی

درسی از آن جناب درباره‌ی اینکه زمین از مردی عالم به همه‌ی
دین که خداوند او را در آن خلیفه، امام و راهنمایی به امر خود
قرار داده باشد، خالی نمی‌ماند.

باب (۳)

احادیث صحیحی از اهل بیت که بر این دلالت دارند.

پایگاه اطلاع‌رسانی دفتر منصور هاشمی خراسانی حفظه الله تعالى

حدیث ۲۴

رَوَى مُحَمَّدُ بْنُ يَعْقُوبَ الْكَلْبِيِّ [ت ۳۲۹هـ] فِي «الْكَافِي»، قَالَ: حَدَّثَنِي عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ أَبِي عُمَيْرٍ، عَنْ مَنْصُورِ بْنِ يُونُسَ وَسَعْدَانَ بْنِ مُسْلِمٍ، عَنْ إِسْحَاقَ بْنِ عَمَّارٍ، عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ -يَعْنِي جَعْفَرَ بْنَ مُحَمَّدٍ الصَّادِقَ- عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: سَمِعْتُهُ يَقُولُ: إِنَّ الْأَرْضَ لَا تَخْلُو إِلَّا وَفِيهَا إِمَامٌ كَيْمَا إِنَّ زَادَ الْمُؤْمِنُونَ شَيْئًا رَدَّهْمُ وَإِنْ نَقَصُوا شَيْئًا أَتَمَّهُ لَهُمْ.

ترجمه:

محمد بن یعقوب کلینی [د: ۳۲۹ق] در کتاب «الکافی» روایت کرده، (به این صورت که) گفته است: علی بن ابراهیم من را حدیث کرد، از پدرش، از محمد بن ابی عمیر، از منصور بن یونس و سعدان بن مسلم، از اسحاق بن عمار که گفت: شنیدم ابو عبد الله -یعنی جعفر بن محمد صادق- علیه السلام می‌فرماید:

هرآینه زمین از امامی در آن خالی نمی‌ماند که اگر مؤمنان چیزی افزودند، آنان را بازگرداند و اگر چیزی کاستند، برایشان کامل کند.

[حدیث ۲۴-۱]

وَرَوَى مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ الصَّفَّارُ [ت ۲۹۰هـ] فِي «بَصَائِرِ الدَّرَجَاتِ»، قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ، عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَسْبَاطٍ، عَنْ سُلَيْمَانَ مَوْلَى طَرِبَالٍ، عَنْ إِسْحَاقَ بْنِ عَمَّارٍ، قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَقُولُ: إِنَّ الْأَرْضَ لَنْ تَخْلُو إِلَّا وَفِيهَا عَالِمٌ كُلَّمَا زَادَ الْمُؤْمِنُونَ شَيْئًا رَدَّهْمُ إِلَى الْحَقِّ وَإِنْ نَقَصُوا شَيْئًا أَتَمَّهُ لَهُمْ.

ترجمه:

همچنین، محمد بن حسن صفار [د: ۲۹۰ق] در کتاب «بصائر الدرجات» روایت کرده، گفته است: احمد بن محمد ما را حدیث کرد، از حسین بن سعید، از علی بن اسباط، از سلیمان مولى طربال، از اسحاق بن عمار که گفت: شنیدم ابو عبد الله (جعفر بن محمد صادق) علیه السلام می‌فرماید: هرآینه زمین هیچ گاه از عالمی در آن خالی نمی‌ماند که هر بار مؤمنان چیزی افزودند، آنان را به حق بازگرداند و اگر چیزی کاستند، برایشان کامل کند.

[حدیث ۲۴-۲]

وَرَوَى مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ الصَّفَّارُ [ت ۲۹۰هـ] فِي «بَصَائِرِ الدَّرَجَاتِ»، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ عَبْدِ الْجُبَّارِ، عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْحَجَّالِ، عَنْ ثَعْلَبَةَ، عَنْ إِسْحَاقَ بْنِ عَمَّارٍ قَالَ: قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ: إِنَّ الْأَرْضَ لَا تَحُلُّو مِنْ أَنْ يَكُونَ فِيهَا مَنْ يَعْلَمُ الزِّيَادَةَ وَالنَّقْصَانَ، فَإِذَا جَاءَ الْمُسْلِمُونَ بِزِيَادَةٍ طَرَحَهَا وَإِذَا جَاءُوا بِالنَّقْصَانِ أَكْمَلَهُ لَهُمْ وَلَوْ لَا ذَلِكَ لَأَخْتَلَطَ عَلَى الْمُسْلِمِينَ أَمْرُهُمْ.

ترجمه:

همچنین، محمد بن حسن صفار [د. ۲۹۰ق] در کتاب «بصائر الدرجات» روایت کرده، گفته است: محمد بن عبد الجبار ما را حدیث کرد، از عبد الله بن حجال، از ثعلبه، از اسحاق بن عمار که گفت: ابو عبد الله (جعفر بن محمد صادق) علیه السلام فرمود: هرآینه زمین از کسی در آن که فزونی و کاستی را بداند خالی نمی ماند، تا هرگاه مسلمانان چیزی را افزودند آن را دور اندازد و هرگاه چیزی را کاستند، برایشان کامل سازد و اگر این نبود، کار مسلمانان برایشان در هم می آمیخت.

[حدیث ۲۴-۳]

وَرَوَى مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ بْنِ بَابَوَيْهِ [ت ۳۸۱هـ] فِي «عِلَلِ الشَّرَائِعِ»، قَالَ: حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ الْحَسَنِ رَحِمَهُ اللَّهُ قَالَ: حَدَّثَنَا الْحُسَيْنُ بْنُ الْحَسَنِ بْنِ أَبَانَ، عَنِ الْحُسَيْنِ بْنِ سَعِيدٍ، عَنْ عَلِيِّ بْنِ أَصْبَاطٍ، عَنْ سُلَيْمِ مَوْلَى طَرْبَالٍ، عَنْ إِسْحَاقَ بْنِ عَمَّارٍ، قَالَ: سَمِعْتُ أَبَا عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَقُولُ: إِنَّ الْأَرْضَ لَنْ تَحُلُّوَ إِلَّا وَفِيهَا عَالِمٌ، كُلَّمَا زَادَ الْمُؤْمِنُونَ شَيْئًا زَدَهُمْ وَإِذَا أَنْقَضُوا أَكْمَلَهُ لَهُمْ، فَقَالَ: خُذُوهُ كَامِلًا وَلَوْ لَا ذَلِكَ لَأَلْتَبَسَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ أُمُورُهُمْ وَلَمْ يُفَرَّقُوا بَيْنَ الْحَقِّ وَالْبَاطِلِ.

ترجمه:

همچنین، محمد بن علی بن بابویه [د. ۳۸۱ق] در کتاب «علل الشرائع» روایت کرده، گفته است: محمد بن حسن رحمه الله ما را حدیث کرد، گفت: حسین بن حسن بن ابان ما را حدیث کرد، از حسین بن سعید، از علی بن اسباط، از سلیم مولى طربال، از اسحاق بن عمار که گفت: شنیدم ابو عبد الله (جعفر بن محمد صادق) علیه السلام می فرماید: هرآینه زمین از عالمی در آن خالی نمی ماند که هر بار مؤمنان چیزی افزودند، آنان را بازگرداند و هرگاه چیزی کاستند، برایشان کامل کند، پس بگوید: آن را به صورت کامل بگیری و اگر این نبود، کارهای مؤمنان بر آنان مشتبه می شد و حق را از

باطل تشخیص نمی‌دادند.

[حدیث ۲۴-۴]

وَرَوَى مُحَمَّدُ بْنُ عَلِيٍّ بْنِ أَبِيهِ [ت ۳۸۱هـ] فِي «عِلَلِ الشَّرَائِعِ»، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبِي رَحِمَهُ اللَّهُ قَالَ: حَدَّثَنَا عُمَرُ بْنُ إِبْرَاهِيمَ، عَنْ أَبِيهِ، عَنْ يَحْيَى بْنِ أَبِي عِمْرَانَ الْهَمْدَانِيِّ، عَنْ يُونُسَ، عَنْ إِسْحَاقَ بْنِ عَمَّارٍ، عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ، عَنْ أَبِي جَعْفَرٍ -يَعْنِي مُحَمَّدَ بْنَ عَلِيٍّ الْبَاقِرَ- عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: إِنَّ اللَّهَ لَمْ يَدَعْ الْأَرْضَ إِلَّا وَفِيهَا عَالِمٌ يَعْلَمُ الزِّيَادَةَ وَالنَّقْصَانَ مِنْ دِينِ اللَّهِ تَعَالَى، فَإِذَا زَادَ الْمُؤْمِنُونَ شَيْئًا رَدَّهُمْ وَإِذَا نَقَصُوا أَكْمَلَهُ وَلَوْلَا ذَلِكَ لَأَلْتَبَسَ عَلَى الْمُسْلِمِينَ أَمْرُهُمْ.

ترجمه:

همچنین، محمد بن علی بن بابویه [د. ۳۸۱ق] در کتاب «علل الشرائع» روایت کرده، گفته است: پدرم رحمه الله ما را حدیث کرد، گفت: علی بن ابراهیم ما را حدیث کرد، از پدرش، از یحیی بن ابی عمران همدانی، از یونس، از اسحاق بن عمار، از محمد بن مسلم، از ابو جعفر -یعنی محمد بن علی باقر- علیه السلام که فرمود: هرآینه خداوند زمین را وانگذاشته است، مگر اینکه در آن عالمی وجود دارد که فزونی و کاستی در دین خداوند را می‌داند، تا هرگاه مؤمنان چیزی افزودند، آنان را برگرداند و هرگاه چیزی کاستند، آن را کامل کند و اگر این نبود، کار مسلمانان بر آنان مشتبه می‌شد.

